

Bu yayınıımızda şunları dinliyeceksiniz:

1. Haftanın politik panoraması (Nec.)
2. Uluslararası durumla ilgili bir derleme (Al.)
3. Kısa yorum: Metalurji işçileriyle ilgili (28.2.80 Em)
4. Yazı: Barış ulusal çıkarlar ve emperyalizmin planları(Em.)
5. Yazı: Ulusal Kurtuluş Savaşında kadınlarımız (Sovyet basınının (Al / Nil)
6. Atılım'dan : Sıçramalı tırmanış
7. Yazı: Tekel "hastalığı" (M.)

Spikerler: Necmi ve Denz.

Pazartesi: 3.3.80

Yazı: Kapitalizmin ekonomik bunalımı ve "soğuk savaş"
politikası (Sl.)

TÜSTAV
TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜRKİYE SOSYALİZM

Haftanın politik panoraması:

D.D., Geçtiğimiz haftanın belli-başlı politik olaylarında iki ana eğilim kendini daha belirgin bir biçimde gösterdi. Birinci eğilim: Amerikancı, sıkıyönetimci, holdingçi Demirel hükümetinin Türkiyeyi Amerikan emperyalizmine, saldırgan NATO'ya, Ortak Pazar tekellerine, bunların finans kurumlarına daha sıkı bağlama, yurdu-muzda askersel bir diktatörlüğe polis baskılarıyla, sıkıyönetim süngüsüyle, faşistlerin ve terörcülerin kanlı provokasyonlarıyla yolu açma girişimlerinde somutlandı.

Hafta boyunca Ankara, adeta NATO generallerinin, IMF şeflerinin OECD misyonerlerinin hanı oldu. NATO Askeri Komite ~~ve~~ başkan Gundersen Türkiyeden ayrılır ayrılmaz, NATO başkomutanı Amerikalı general Rogers Ankaraya gelerek genel kurmay başkanı Evrenin masasına

yumruğu indirdi ve "Ege denizi ve hava sahasını NAPOLİ'deki NATO üst komutanlığının kontrölüne bırakacakacaksınız. Ege denizi ve hava sahası bundan böyle NATO özel görev kuvvetlerinin hareket alanı oluyor" emrini verip gitti. NATO baş kumandanı aynı gün aynı planı Yunanistana da dayatmaya çalışırken ~~uluslararası~~ Uluslararası Para Fonu'nun Türkiye Masası şefi Woodvorl Ankaraya damladı. Halk arasında "açlık paketi" olarak adlandırılan Demirel hükümetinin son devalüasyon, zam ve emperyalist sermayeye sınırsız sömürü olanakları tanıyan kararlarını "cesur önlemler" olarak niteledi. Uluslararası Para Fonu'nun adamı, Meclisten geçirilen 1980 bütçesini de inceledikten sonra "Bizim isteklerimize ~~uygun~~ ve NATO'nun amaçlarına uygun bir bütçe" diyerek emperyalizme uşaklıkta kahraman kesilen Demirel'in sırtını sıvazlayıp Ankaradan çekip gitti.

IMF başlarına bu davranışlarında hak vermemek elde değil. Çünkü Demirel hükümetinin halkımıza dayattığı 1980 bütçesi, gerçekten de UPF'nun reçetelerine göre, emperyalist tekellerin ve yerli işbirlikçilerin iştahlarına göre, NATO'nun saldırgan, harpçi amaçları doğrultusunda hazırlanmış, yoksul halkımızın sırtına yeni ağır vergiler yükleyen bir bütçedir. ^{1980 yılı} 403 milyar liralık/bütçesinin ~~yaklaşık~~ ^{aslan payını} ~~üçte birini~~ tek başına Savunma bakanlığının yuttuğu bir bütçeyi elbette saldırgan NATO, emperyalist tekeller ve militarist çevreler alkışlıyacaktır.

Ama halkımız asla! Halkımız, işçisiyle, köylüsüyle, esnafı, küçük ve orta işletmecisiyle, işbirlikçi tekелci çevrelerin dışında kalan tüm kesimleriyle bu soygun, talan, sömürü ve silahlanma bütçesine evet demiyor. Demirel'in bu bütçesine, "açlık paketine", emperyalizmle yeni kölelik anlaşmalarına, pahalılığa, yokluğa,

işsizliğe, baskı ve zorbalığa karşı halkımızın direnişi yükseliyor. Geçtiğimiz hafta içinde belirginleşen ikinci eğilim de budur. Yurdumuzun, halkımızın geleceğini belirleyecek olan da budur. ~~Bu süreçte~~ İşçi sınıfımız çetin kararlı savaşların eşliğindedir. Maden-İş 40 bin yigit metalurji işçisiyle MESS'e bağlı 100'den fazla işyerinde grev savaşının hazırlıkları içinde. Tekstil sendikası üyesi 30 bin işçi, alınan grev kararlarını geçtiğimiz hafta içinde birçok işyerinde uygulamaya başladı. Türk Hava Yolları işyerinde Türk-İşe bağlı Hava-İş sendikasının grevi, tüm engellemelere, tehditlere, grev kırıcılığına karşı sürüyor. Petrol-İş sendikası, hükümetin grev erteleme kararının bozulması için girişimlerde bulunurken, hak alma savaşının hazırlarını sürdürüyor. Tekel işyerlerinde, Tarih'te, Devlet Demiryollarında yüzbinlerce işçi iş-ekmek-özgürlük kavgasında kararlı olduklarını, eylemleriyle kanıtlıyorlar.

Kır emekçileri de savaş alanlarına çıkıyor. Hafta başında açılan "Ege ekici tütün piyasasında" bir yandan azgın bir soygun makinesiyle, diğer yandan da sıkıyönetimin süngüsüyle karşı karşıya kalar Ege'nin 180 bin tütün üreticisi büyük bir öfkeyle kükredi. Tekellerin, yerli-yabancı tütün tüccarlarının has adamı tekel bakanı Çakmağı, Kınıkta binlerce köylü "buraya cenaze kaldırmaya mı geldin" diye bağırarak köylerinden kovdular. Bakan, Kiraz, Bayındır, Selçuk ve Aydın gitmekten vazgeçti. Egenin 180 bin tütün üreticisi "tütün kavgasının" tüm halkımızın bağımsızlık, kurtuluş ve demokrasi savaşımından ayrı yürütülmiyeceğini savaş alanlarında gördüler.

İşçi sınıfımız, emekçi halk yığınları bu onurlu savaşta yalnız değildir. Dünya işçi hareketinin, demokratik güçlerin dayanışması onun yayındadır. Hafta içinde) Dünya Sendikalar Federasyonuna

Uluslararası Tekstil sendikaları Birliği genel sekreteri Jan Kris-
in şu sözleri bunun somut örneğidir: "Birliğimize bağlı 60 ulu-
sal sendika ve 13 milyon üyemiz adına Türkiyedeki tüm emekçi kar-
deşlerimizi ve onların haklı savaşımını bütün gücümüz ve olanakla-
rımızla desteklediğimizi bir kez daha vurgulamak isterim..."

Demokrasi güçlerini işçi sınıfının çevresinde sığın bulduğu,
ulusal ve uluslararası dayanışma ^{bu} savaşında belirleyicidir.

/Uluslararası durum/

"TKP'nin Sesi"

2.3.80.Ali.

(Pazar yayını)

---Geride bıraktığımız hafta içinde de, dünya demokratik basınının ve kamuoyunun ele aldığı ^{önemli} ~~konular~~ konuların başında, başta Vaşington yönetimi olmak üzere, emperyalist güçlerin dünyanın değişik bölgelerinde özellikle de Afganistanda ve ~~El Salvador~~ El Salvador'daki karşı-devrimci darbe girişimleri ve planları yer aldı. SBKP Genel sekreteri ve Yüksek Sovyet Prezidyumu başkanı Brejnev yoldaşın son seçimönu konuşmasında da özellikle vurguladığı gibi, emperyalizm, ülkelerin içişlerine kabaca karışmaya devam etti. Geçen hafta sonunda Kâbil'de düzenlenen karşı-devrimci darbe girişimi, bunun somut bir kanıtı oldu. Afgan güvenlik kuvvetlerinin başarılı operasyonları sonucunda bu girişim kısa bir za-

manda bastırıldı. Ve ~~uluslararası~~, Afgan halkının devrimci kazanımlarını kana boğmak, halkçı hükümeti devirmek amacıyla düzenlenen bu saldırıyı da Vaşington yönetimi, özellikle de onun darbeci örgütü CIA'nin örgütlediği anlaşıldı. CIA'nin gözde ajanlarından Robert Lee ve benzerleri, Amerikada ve Çinde eğitim görmüş Pakistanlı CIA Ajanları tutuklandı. Ele geçirilen silah depolarında, Amerikan, İngiliz ve Çin yapısı silahlar bulundu. Tutuklananların üzerinde bulunan önemli belgelerden, darbe girişiminin doğrudan devrimci hükümeti devirmeye yönelik olduğu ve bunda Çindeki Maoocu yönetimin de parmağı olduğu açıkça anlaşıldı.

---Öte yandan, Amerikan dergilerinden "Kauntri Spay", daha yıllar önce Vaşington yetkililerinin bilgisiyle CIA'nin Afganistanda bozguncu eylemler ve örgütler kurup yönettiğini açıkladı. Ajanların isimleriyle, bunlarla sıkı işbirliği içindeki Afgan karşı-devrimcilerinin isimlerinin

den oluşan listeyi yayınladı. Amerikan harp bakanlığı ve Amerikan elçiliğinin bu ajanlara açık destek sağladığını, bunların eylemlerinin üstüne sis perdesi çektiğini yazdı. Söyle ki, emperyalist propaganda araçları bir yandan "Sovyetler Afganistanın içişlerine karışıyor, askerlerini geri çeksın" diye yaygaralar koparıırken, öte yandan bu ülkedeki devrimci gelişmeleri engellemek, bu ülkeyi de egemenliğine almak için yoğun çaba harcadığı, bir kez daha anlaşılmış oldu. Ve ilerici kamuoyunda şöyle bir olgu dikkati çekti: ABD Başkanı Kartır, aklınca Sovyetler Birliğine ultimatolar vererek Afganistandaki Sovyet birliklerinin en geç 20 Şubata kadar ^{geri} çekilmelerini istemesiyle, bu tarihten hemen sonra, yani 22 Şubatta Kabilde düzenlenmek istenen karşı-devrimci darbe denemesi arasında açık bir paralellik gözden kaçmadır.

---Meksika'nın başkentinde, Meksika, El Salvador ve bazı öteki Latin Ame-
rika ülkesi komünist partileriyle demokratik yığın örgütlerinin/ortak yaptığı
toplantıdan sonra yayınlanan açıklama da, Amerikan emperyalizminin
içişlerine kabaca karışma politikasının yeni bir belgesi oldu. Bu açıklama-
lamada, El Salvador halkının kazanımlarını yoketmek ve bu ülkeyi kendi
egemenlik çevresine çekmek üzere, Beyaz Saray yönetimi ve CIA'nin bir
plan hazırlayıp uygulamaya başladığı kamuoyuna dnyuruldu. Vaşingtonun
yeni bir karşı-devrinci darbe denemesi şimdilik önlenmiş oldu. Söz ko-
nusu planda, sağcı bir darbenin gerçekleştirilmesi, yeni kurulacak
gerici rejimin başına savunma bakanı ve bazı Amerikancı generallerin
getirilmesi, dıştan askersel müdahalenin gerçekleştirilmesive halkın
karşı koymasını engellemek için 500 bin yurtseverin acımasızca, daha
ilk anda öldürülmesi öngörüılıyor.

---El Salvador demokratik güçleri, emperyalizmin ve gericiliğin bu gi-

rişimlerini bozguna uğratmak, ülkenin bağımsızlığına ve egemenliğine yapılacak açık silahlı saldırıları göğüslemek üzere, güçlerini birleştirmek yönünde önemli adımlar attı. El Salvador Devrimci Koordinasyon Komitesini oluşturan politik partiler, ortak bir programla ortaya çıktılar ve tek cephe kurdular. Başkent Üniversitesi önünde yapılan yığın sal gösteride onbinler bu girişimi alkışlarla karşıladı. Devrimci Halk Bloku, Birleşmiş Halkın tek Cephesi, 28 Şubat Halk Birliği ve Milliyetçi Demokratik Birlik adlı ilerici parti ve örgütler bu mitingte, ortak programı içtenlikle desteklediklerini açıkladılar.

TKP'nin Desi

2.3.1980 Em.

Pazar yayını:

Barış,ulusal çıkarlar ve emperyalizmin plânları

Uluslararası Para Fonu'nun,Dünya Bankasının,OECD'nin temsilcileri istediklerini Demirel hükümetine yaptırırken sözde ekonomik yardımların arkasında Amerikan ve Batı Alman emperyalizminin,NATO'nun Türkiye'ye askersel amaçlı davatmaları birer ikişer ortalığa dökülmeye başladı.Amerikan emperyalizmiyle yapılan kölelik anlaşmasının hemen ardından Türkiye Demirel hükümeti aracılığıyla Rogers planına araş edilmeye başlandı.Bu durum emperyalist NATO'cu çevrelerin ülkedeki derin ekonomik bunalımdan sinsice yararlandıklarını bütün açıklığıyla gösteriyor.Demirel hükümeti Kartır'ların soğuk savaş politikasının,silahlanma politikasının peşinden giderek ulusal çıkarları

emperyalistlerin ayakları altına seriyor. ~~Mah~~höfer'in de açıkça itiraf ettiği gibi yapılan yardımlar Türkiye'yi borçlarını, borçlarının faizlerini ödeme durumuna getirtmek içindir. Oysa buna karşılık zaten emperyalist Türkiye'deki ~~derin~~ ekonomik bunalımın başsorunlusu olan/çevrelerx sınırsız imtiyazlar elde ediyorlar. Uluslararası Para Fonu'nun isteklerinin yerine getirilmesi, yabancı sermayeye, çokuluslu tekellere yurdun kapılarının ardına kadar açılması, ekonomik bunalımı daha da derinleştirecektir. Emperyalizme böylesine bağımlılık açık faşist tehlikeyi daha da büyütüştür. Öyle ki, Demirel hükümetinin Maliye Bakanı"ya bu aldığımız önlemler başarılı olur, eğer olmazsa çok kötü olur" diyor. Böylelikle emperyalist bağımlılığı, NATO uşaklığını yurdun boynuna takanlar, yalnızca işçi ve emekçileri değil, tekelci, holdinçi sermaye dışında ~~xxxx~~ burjuvazinin bütün diğer kesimlerini de

tehdit ediyorlar, ~~ya~~ çıkarlarınıza ters olsa da ^{ya} buna boyun eğersiniz, ya da bizden sonra ~~an~~ak bir askersel diktatörlük gelir demeye getiriyorlar. ^{İşte,} Emperyalist bağımlılık, özellikle de Demirel hükümetinin Kartır yönetiminin soğuk savaş politikasına katılması hem ülkeyi yeni daha derin bunalımlara mahkum ediyor, hemde ülkeyi emperyalizmin adına ateşe sürebilecek faşist diktatörlük tehlikesini böylesine arttırıyor. Oysa, uluslararası alanda yumuşamanın, sosyalist ülkelerle karşılıklı yarara ve eşitliğe dayalı işbirliğinin ulusal çıkarlarla bağdaştığını Türkiye yaşamış ve halkımız görmüştür. Sözün bir diğer anlamıyla Türkiye uluslararası yumuşamanın hiç te küçümsenmeyecek meyvalarını tadan ülkelerden birisidir. Emperyalist çevrelerin de itiraf ettiği gibi son yıllarda sosyalist ülkelerle Sovyetler Birliği'yle ^{ulus}ekonomik, ticari ilişkilerle ^{entrist}Türkiye'de ağır sanayi işletmeleri kuruldu. Sovyetler Birliği'nin ekonomik yardımda bulunduğu ^{Kapitalist}ülkeler içinde Türkiye ve Hindistan baş

yeri alıyorlar.Ülkemizin doğal zenginlikleri,ekonomik kalkınma potansiyeli vardır.Bu ~~xxxxx~~ potansiyel ancak sosyalist ülkelerle karşılıklı yarara,eşitliğe dayalı çok yönlü ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesiyle ^{ortaya çıkarılabilir} ~~gerçekleştirilebilir~~.Bu da hiçşüphesiz ki uluslararası yumuşamaya,barışa hizmet eden ^{bir politika gerektiriyor} emperyalizmin soğuk savaşa dönme politikasının karşısına ^{gerekliyor} çıkmayı ~~sağlanabilir~~.Ne varki Demirel hükümeti ulusal çıkarlar yararına olan bu olanakları geri tepiyor,sosyalist ülkelerle,Sovyetler Birliği'yle ilişkileri dondurma yoluna gidiyor. Ülkeyi Ortak Pazar'a köle etmek,bir avuç işbirlikçi,tekelci kapitalist in çıkarları için ekonomiyi Uluslararası Para Fonlarının,Dünya Bankalarının eline teslim etmek yolunda yürüyor.

Tuna karşı,ulusal çıkarları savunanlar hangi sınıf ve tabakadan olurlarsa olsunlar barışı,uluslararası yumuşamayı ve işbirliğini

kararlı olarak savunmak göreviyle yükümlüdürler.İkili kölelik an-
laşmasını yırtmak,baskı yasalarına karşı çıkmak,açlık paketini tekel-
ci patronların tepesinde paralamak ~~ixim~~ göreviyle yükümlüdürler.
Barış,ulusal çıkarlar,demokrasi ve bağımsızlık savaşımı böylesine
birbiriyle bağlıdır.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TKP M.K. organı "Atılım" gazetesinin 1 Mart 1980 günü yayımlanan yazısında...

"Boyluk yazgı yazını"

Saramali-Himnisi

...yazıyor, ...yazıyor

Yazıda şöyle deniyor:

İşbirlikçi büyük burjuvazi / tekeleşme, devlet tekeleş kapital-
izmne egme, finans oligarşiyeye yitkileme, çok uluslu-empereyalist
holdinglerle, parasal odaklar / daha sıkı bağlanmak yolunda atılm-
lar yapıyor. Demirel'in "yeni düzen" dediği budur. Pasifist firma-
lar ve millitarist kilitin bugün devletmak istediği zorbalık rejim,
süngerle yol aşmak istediği aşık askeresel diktatöre gıvazları buna
dayanıyor, bu yoldadır. Bu tekeleşme sürecini hızlandırmak için
dır. Millitarist zorbalık, tekeleş holdinglerin elinde bulunan güc-
tür.

Bu tekeleşme süreci / Eilen, gelen hükümetlerin izledikleri
politikanın temelinde yattır. Stikyonistler de, 12 Mart ta,
onu kat kat aşan bugünkü uygulamalar da, işbirlikçi büyük bur-
juvazinin tekeleşme, devlete daha da egemen olma, holdingleri
one dayma girişimlerinin bir parçasıdır.

Bir yanda yoksul, köylüler, işsizlik, açlık, salgın hasta-
lıklar halk yitkilerinin karpı geliyor. Öte yanda holdinglerin,
bankaların, yerli-yabancı büyük firmaların, kurmuşlarının ağır
kaybı dağılar E-Abi yitkiliyor. Süreçten bunaltmış tım yitkili,
tekeleşme işçi sınıfının, E-entis emekçi yitkilerinin, orta katman-
ların artmış yitkilerin hükümetler Kozla, Sabancılara, tekeleş-
lere daha E-entis olanaklar, sınırlı daha üstün ayrıcalıklar sağ-
lıyorlar.

Demirel, "Bana 100 gün" dedi. Ve, kurduğu destekli hükumette,
kendisinin yanında, baş köşeye, MESS örgütünü eski başkanı Üzal'i
danışman olarak oturttu. Holdinglerin, yerli-yabancı eli berattı
kurmuşlarının has adamı "Eğilge Başbakan" oldu. Böylece, holding-
ler, tekeleş hükumetin dizginlerini, devlet garhında kilitte yer-
lerini, yitkili, yitkili mantıksızın daha sıkı kontroller altına
alıyor.

De Demirel hükümeti, ağır "eylem paketi"ni, Nöbet yok işin-
de! Üzel sektöre, yerli-yabancı tekelilere baklava, börek, Ye
babam,yei Halka sobanın kalın ucu. Üzel sektörün, işbirlikçi-
tekelci sermayenin devlet-kamu sektörüne girebilmesini zorlaştı-
ran bariyer yıklarıyor, kanalları açılıyor. Kimi madenler, kimi
işletmeler holdingle, özel sektöre aktarılıyor. Devlet Plan-
lama Örgütü dağıtılıyor; Milliye, endüstri, ticaret bakanlıkları
gibi kurumları, tekelci sermayenin konumunu daha da güçlendirir-
mek için, yeni bürokratik yetkililer atıyorlar. Piyasada fiyat kont-
rolleri daha dolayısıyla holdinglelerin-tekelilerin eline veriliyor, on-
lara daha da serbestlik sağlanıyor. Devlete bu "isten" el gek-
tiliyor. Piyasada tekelilerin, holdinglelerin; köylünün, hasılının,
Yazarların, şairlerinin devletin eliyle eliyatlar vardır. "Ayarlamak"
büyük vurgunlardır. Merkez Bankası kredi müstakillerini holdingle-
rin kanallarına doğrudan doğruya aktararak, kontrolünü, azaltarak
sömürü ve satış karı yerli-yabancı tekelilere, Sudan neuz işgücü.
Neuz hammaddeler kamulaştırılarak tekelilere.

Yabancı, çok uluslu tekelilere yeni ödünler veriliyor. Gümrük
duvarları daha da yıkılıyor. Damga vergisi % 25'ten % 1'e indiril-
tiliyor. Bu alanda "bürokratik engeller" kaldırılıyor. Yerli-
yabancı firmalar kazançlarını, vurgunlarını, dövizlerini iste-
dikleri gibi, istedikleri kadar dışarı götürebileceklerdir. Yerli-

yabancı sermayeler daha bir "özendirilecekler".

"Yeni" para ayarlaması denilen enflasyon, devalüasyon patla-
ması, paranın değerinin bitiveliye ve çok büyük ölçülerde düşmesi-
ne, halkın sofrasını eziyor, evini, ocagını başına getiriyor.
Bunaların yanı sıra bölgesine sürükli binliyor yitkinlerin üstüne.
Ve "bölümeler paketi" esnasında, zanaatçıların, orta kesimin,
ticaretin, ateşlecinin nefesini keşiyor. Bu kesim korkmuş bir yi-
kimle yüz yüze geliyor. İşbirlikçi "kavimler" ise adamlarından
holdingleci belçuk Yazar: "Türkçeye'nin bag açmaları" basiliğiyle
otkan bir yazısında işgileri yuvruk sallıyor, orta katmanların

nomurlanmalarına kıztıyor. Ve, etr alan tekelilerin göktan Üsküdar'ı
geçtiğini söylüyor. Orta katmanlara, esnaf, zanaatçı kesimine,
küçük burjuvaziye "teslim ol" diyor.

Demirel hükümetinin sunduğu "paket"te özel bir "büyük" ye-

de olmalara için, menleketçe "durağan", "dingin" politika bir

ortam sağlanmalıdır. İşte bu "durağanlık", bu "dinginlik" ye-

rine oturmak için sıkıştım komutanlar, Genel Kurmay başkanı,
ordu, jandarına birliklerini özellikle İzmir'de Parşılgınlarda

üzlerine tankları, topları, helikopterleri sürdüler. Kışın

tutuklamalar gırtlara gidiyor. Kışlatılar, okullar, cezaevleri ağır-

agıza dolduruyor. Yoklar, kuyruklar uzuyor. Fasist terör

birmanıyor. İşletmelerde, bankalarda, devlet mekanizmasında,

ordusu, polis, Amerikalılar, MİT, CIA, Yİ, İMP, ağırla işbirlikçi

tekelci büyük burjuvazi ağırların gücüne gidiyor.

Ve, menleketçe sınırlı savaşımlar bundan ötürü bölünme sert-

leşiyor. Ulusal Demokratik Cephe sorunu bundan ötürü daha da gün-

celleşiyor. Tekellerin barbarlığına, zorbalıklarına karşı 1961

sınırların, onun çevresinde tüm ulusal güçlerin savaşı, eylem bir-

liğini gücündirmek, örgütlenmek. Örgütün savaşı - utkudur!

ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞINDA KADINLARIMIZ

Kuşkusuz Türkiye'de ilerici kadın hareketi, yalnızca uluslararası kadın hareketinin saygın geleneklerinin, Clara Zetkinlerin, Rosa Lüksemburgların ^{devamcısıdır} değil, ^{diğer} yurdumuzun ulusal kurtuluş savaşından bu yana anti-emperyalist ve toplumsal savaşa kendini adanmış nice isimli-isimsiz kahraman kadının yarattığı geleneklerin de temsilcisidir.

Burjuvazi yıllar yılı bu şanlı geçmişi halkımızdan sakladı.

Halkımız ^{ne} Erzurum'da 1919'da Muradiye camiinde toplanan kadınlara ulusal kurtuluş savaşında yer almaları için coşkun söylevler veren müdire Faika Hakkı hanım'ı, ~~ne de~~ Sivas kongresinin hemen ardından yapılan ilk kadın kongresini ^{kurulturdular.} ~~bilin.~~ Oysa bu kongrede, kadınların işgalcilere karşı savaşında doğrudan yer alması kararlaştırıldı. Daha sonra Anadolu Kadınları Yurt Savunması Cemiyeti kuruldu. Örgütün tüzüğünde erkeklerle birlikte savaşacağız cümlesi yer aldı. Bu cemiyetin temelinde Halk Kadın Partisi kuruldu. Kadın-erkek eşitliği istendi.

~~Halide Edip hanım'ın Sultanahmet'te yaptığı ateşli konuşmalar gibi~~ Naciye hanım/Üsküdar'da ^{ateşli bir konuşma} ~~konuştu.~~ Erkeklere; "size gereken desteği sağlayacağız" diye söz verdi. Kadıköy mitinginde Münevver Saime hanım, "adalet gözyaşlarıyla elde edilemez" dedi.

Anadolu'nun dört bir yanında kadınlar seferber oldular. Kastamonu'da Kadın Hakları Cemiyeti kuruldu. ^{Onlar} Yalnız cepheye türlü yoksulluk ve zorluk içinde cephe taşımadı, hem çetelerin içinde, hem de başında savaştı.

Adana'da Fransızlara/yol göstereceğim diye bütün gece dolaştırdıktan sonra, çetesinin bulunduğu yere getiren Hatice Hanım'ın kahramanlığı yıllarca dillerde dolaştı. Mihmandar bildikleri Hatice hanım'ı sabah çetenin başında görünce Fransızlar neye uğradıklarını şaşırıldılar. Cephe gerisinde savaşan, ateş hattından yaralıları toplayıp getiren Rahmiye hanım'a Tayyar Rahmiye

adı takıldı. Kimi kadınlarımız Fatma Sehhar hanım gibi kocasının düştüğü yerden savaşa devam etti, kimi Halime abla gibi [redacted], elindeki bombayı patlatarak hem Fransızları hem de kendini öldürdü. Sultan ana, çeteler Toroslara çekilirken kuzularını aldı peşlerinden gitti. Onları sütüyle besledi. Ayşe hatun çetesinin başında utkudan utkuya koşarken, kimse onun kadın olduğunu anlayamadı, Mehmet Çavuş diye bilindi. Kadınlar bizim kahraman kadınlarımız sayılamayacak kadar çok. Örgütlendiler, mitinglerde halkı savaşa çağırdılar, yazdılar, silah taşıdılar, savaştılar.

O yıllarda Ankara sokaklarında çizme giymiş, cephane kuşanmış kadınlar insana yabancı gelmiyordu. Düzenli orduların yanında, hatta ondan önce kadınlar çetelerle [redacted] savaşa atıldılardı. Sakarya savaşında bile düzenli ordunun yanı sıra çeteler de savaşıyordu. Bunlardan biri olan Akıncılar çetesinde kocasıyla birlikte düşman hatlarına dalan Makbule hanım bir an çetenin g erilediğini görünce ileri komutu vererek atını sürdü. [redacted] Ağır yaralanarak hayatını yitirdi. Baltaköy kadınları cepheye cephane taşıdılar, daha sonra da cephede hastabakıcı olarak kaldılar, köylerine geri dönmediler. Albay Ulvi Atan anılarında; genç bir kadının yaralı askerin sedyesini taşıırken çocuğunu doğurduğunu anlatıyor.

Kimi yerde kadınlar kendileri çete oluşturdular. Kocasının ölümünden sonra varını yoğunu satıp silah cephane, at alan Ayşe hanım, 30 kadar kadının başında cephe ardında savaştı, düşmana gözaçtırmadı. İzmir'e ilk giren çetelerin başında Ayşe ve çetesi de geliyordu.

Kara Fatma partizan çetelerine katılmak için Mustafa Kemal'e gitti. Onun sözü üzerine Kocaeli yöresinde dolaşarak çetelere asker topladı. Topladığı adamların başına geçerek savaştı. Daha sonra kendisini subay olarak orduya aldılar.

Burjuvazi ulusal kurtuluş savaşı sırasında kadınların örgütlenmelerine, savaşmalarına ses çıkarmadı. Tam tersine onlardan yararlandı. Hatta bazılarını övgüye değer bile buldu. Anadolu Kadınları Yurt Savunması Örgütü'ne Mustafa Kemal telgraf çekti. Duyulandığını, desteğe değer bulduğunu söyledi. Kara Fatma orduya alınıp, yüzbaşılığa kadar yükseltildi.

Ama savaşın bitmesiyle hepsi unutuldu, unutturuldu. Pekçok kahraman kadın savaşçı yoksulluğa düştü. Adları anılmaz oldu. 1946 yılında bir Ankara gazetesi Kara Fatma'nın içine düştüğü yoksulluğu yazdı. Çetesinin başında utkudan utkuya koşan bu değerli savaşçı, gazetenin açtığı kampanyadan sağlanan paraya muhtaç bırakıldı. Kara Fatma orduya alındığı için ismi bilinen bir kadındı, ya diğerleri ne oldular? Onları kimse arayıp sormadı. Burjuvazinin artık onlara gereksinimi kalmamıştı. Daha kurulduğu anda 500 kadını toplayabilen Kadın Halk Partisi Türk Kadınları Birliği'ne dönüştürüldü, programı değiştirildi, burjuvazinin demetiminde işlevi olmayan bir tabela örgütü oldu. İlk meclis seçimlerine kadınlar katılamadı.

Çünkü burjuvazi kadınların ulusal kurtuluş için verdikleri savaşımın, utkudan sonra toplumsal savaşıma dönüşmesinden korktu. Bu yüzden örgütlerini denetimi altına aldı. Onun için işçi gazetelerinde şiirleri çıkan Yaşar Naziye hanımı hpse attı.

Ama kadınlarımız, burjuvazinin bu yarım asır süren baskısına boyun eğmedi. Kurulan her ilerici örgütte yer aldı.

Demokrasi savaşımını gündemden indirmede. Amerika'yla yapılan kölelik anlaşmalarına karşı çıktı. 6. Filo İstanbul'a geldiğinde gencecik üniversiteli kızlar da mitinglere, yürüyüşlere katıldılar. Bugün de örgütleri İKD'nin öncülüğünde Amerikan

emperyalizmine karşı verilen savaşta 1. Ulusal Kurtuluş Savaşı-
 Bu 8 Mart'ta kadınlar, İKD zaid sin dılgıyile demokrasi savasına daha güçlü
 nin geleneklerini yaşıyorlar. Halide Edip'lerin, Naciye hanım-
 ların, Münevver Saime Hanım'ların, Faika Hakkı hanımların

torunları, onların bıraktıkları yerden ~~kalemleri~~ savaşa atılıyorlar. Daha örgütlü, daha bilinçli. Bugün de kadınlarımız düşmanın üzerine Tayyar Rahmiye gibi, Halime abla gibi gözünü kırpmadan gidiyor. Emperyalizme karşı, tekellerin sömürüsüne karşı, baskıya, ezgiye karşı. Bugün de kadınlarımız anti-emperyalist, anti-tekel savaşta örgütlü, kararlı haykırıyorlar.

- Adalet göz yaşlarıyla elde edilemez!

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TEKEL "HASTALIĞI"

Demirel, "demir gibiyim". Hele "bana 100 gün" dedi. Ve, plânında lamış meğer. "100 gün"ne varmadan, kafayı vurdu yastığa. Olacak şey mi ? "Grip" olmuş. "Bakanlık^{ta}ki çalışmı^{ya} yerinde kaloriferler yanmıyormuş" işte. Evine kapanıyor. Bayan Nazmiye orali olmuyor. Sonra, özel doktoru yerine, hemen özel danışmanı Özal geliyor. O da "salgına" uğramış, "griba" tutulmuş meğer.

"İşler yüzüstü kalamazdı". İster istemez, iki ahpap çavuşlar, geceyi gündüze kattılar. Burunları akmiyordu. İştahları yamandı. Tekel iştahı, tekellerin oburluğu kimsede yoktur. "Grip"te neymiş ! Hap yerine memleketi yutar. Uyduruk "hastalık", işbirlikçi, tekeli burjuvazinin yeni bir tımanma plânını uygulamada bir ağa "kur-nazlığıydı".

Daha ilk günden "hastaları" görmeye, tekstil patronlarından, Halit Narin geldi. "Geçmiş olsun" demedi. "Siz anarşiyi çözün. ekonomiyi düzenleme işini bize bırakın" dedi. Demirel top gibi gürlendi : "Anarşiyi önliyeceğiz". Ordu var ! "Bunu bilsinler". "Bundan kimsenin kuşkusu olmasın". Ezeceyiz" hepsini.

Narin'in hemen arkasından, TÜSİAD'ın yeni başkanı, "kasırga" iş adamlarından Ali Koçman damladı "hastaların" başı ucuna. O da ilk söz : "Devlet özel sektörün tüm elinde olsaydı, kamu işletmeleri elimizde olsaydı bir çok zorluklar çözülür, giderdi" demek oldu.

Derken, çat kapı : Odalar Birliği, Borsalar Birliği, MESS, İSO, Türkiye İşverenler Sendikası Konfederasyonu, "Hür Teşebbüs Konseyi kodamanları doldular "hasta" Demirenin evine.

Öneriler, yakınmalar, sorular içten içe aralarındaki sürtüşmeleri de yansıtıyordu. Kimi "krediler ne olacak?" diyordu. İstanbul Sanayi Odaları - İSO başkanı S.O.S. sinyali veriyordu. Ve, "Sakın ha, önlemler paketinde bizim katkımız olduğu görüntüsü yaratılmayalım. Vebal altında kalırız" diyordu.

Operasyon,saldırı genişti. 5565 büyük yapı endüstrisi işyerine dayanan özel sektör holdingleri,patronları,bir yandan ~~4572~~ devlet sektöründeki 4572 kamu işletmelerine,öte yandan memleket çapında orta katmanlara,küçük burjuvaziye,tekelci olmayan kesime karşı,tümüyle işçi sınıfına,köylüsüne,geniş halk yığınlarına karşı yeni bir saldırıya,salgıncılığa geçiyordu. Plân,eni sonu,eylem paketiyle ortaya çıkacaktı.Ve yığınlarda geniş tepkilerin kaçınılmaz olduğu da ortadaydı.Kaygı,kuşku buradandı. "Serbest piyasa koşulları"daha da daralacağına göre, "fiyat ayarlaması" daha da holdinglerin eline geçeceğine göre yeni yeni çatışmaların kaçınılmazlığını görüyordu işbirlikçi büyük,tekelci burjuvazinin kaptan köprüsünde olanlar.Ama keyifleri pek yerindeydi.

Bir şölen düzenlediler.Bu üst düzeyde bir toplantıydı.Koçlar, N.Gezginler,E.Soysallar,Kuşçuoğulları,Çavuşoğulları,Eczacıbaşılar, Barkerler,Koçmanlar,Yaşarlar,Sabancılar geldiler.Kanbersiz düğün olamayacağına göre,tekellerin,holdinglerin basın tayfası da oradaydı. Baş sözcü Özal kardeşlerdi. *«Fiyatlar serbest», istediğimiz dayatırız! dediler*

" 20 yıldır başaramadığımız önlemler bize toptan verildi" dediler. "Artık Türkiyenin yazgısı ^{my} özel sektör çözüyor" diye alkış tuttular,çığlıklar savurdular. "Artık devlet otoritesini göstermelidir,diye buyruk saldılar.

Ve de,Demirel,Evren,sıkıyönetim komutanları,Türkeşler sürdüler ordu birliklerini,faşist komandoları,Macocuları,Troçkist - goşistleri ilericilerin,grevci işçilerin,yurseverlerin üstüne daha büyük bir hınçla. Tekellerin,yerli ve yabancısının,saldırıları üsteliyor üsteliyor.

Gün,işte bu saldırganlara karşı tüm halkça,örgütlü savaş verme günüdür.Ulusça,yurt çapında savaş günüdür.Tekellerin saldırısına karşı savaş !

P A Z A R

KAPİTALİZMİN EKONOMİK BUNALIMI VE "SOĞUK SAVAŞ" POLİTİKASI(Bu soruların yanıtını arıyor)

D.D. Bugün dünyada milyonlarca insan ABD yönetimi ve öteki NATO çevreleri neden yumuşama sürecine karşı çıkıyor ? Bu çevreler neden halkların iradesine karşı, harp hazırlığı, "soğuk savaş" günlerine dönme, çatışma çıkarma, halklararası düşmanlığı körükleme, barışı ? baitalama, insanlığı nükleer bir savaşa sürüklemek politikası yürütüyor ~~sorularının yanıtını arıyor~~. SBKP Genel Sekreteri ve Yüksek Sovyet Prezidyumu başkanı Brejnev yoldaşın bundan bir süre önce Moskova seçmenleri önünde yaptığı konuşmada emperyalizmin, NATO çevrelerinin bu politikasının ardındaki gerçekleri şöyle dile getirdi: "Barışın güçlendirilmesi, halkların ulusal kurtuluş savaşlarının başarılar

sağlaması, emperyalist çevrelerin, en başta ABD emperyalizminin dünya üzerinde egemenliklerini sürdürme politikasına ters düşüyor. Emperyalizmin, başka halklar ve ülkeler üzerinde egemenlik kurma olanakları ne kadar daralırsa, bu çevreler o ölçüde de, azgınlaşıyor, dolaylı ve dolaysız bir biçimde harp hazırlığına girişiyor. SALT/2 Anlaşmasının onaylanmasının süruncemede kalması, silahsızlanma görüşmelerinin bu ülkelerce sürekli baltalanması, NATO'nun uzun süreli silahlanma programı çerçevesinde Batı Avrupa ülkelerine yeni nükleer silahlar yerleştirilmesi kararının alınması, dünyanın çeşitli bölgelerinde yeni askersel üsler kurmaya çalışması/bu politikanın somut örnekleridir".

Yazımızın başında sıraladığımız sorunlara, daha etraflı bir yanıt verebilmemiz için kapitalist dünyanın, özellikle ABD'nin ekonomik gelişme süreçlerinin bazı ana yönlerini ele almak gerekiyor.

Lenin'in de bize öğrettiği gibi,kapitalist dünyanın iç ekenomik gelişmesi,emperyalist devletlerin dış politikasının karakterini belirliyor, onun somut yansımalarını çözümleyici ölçüde etkiliyor. Bu bakımdan,bugün uluslararası durumun gerginleşmesi,insanlığın yeni bir dünya savaşına sürüklenmesi tehlikesinin artması,militarizmin körüklenmesi kapitalist dünyanın içinde bulunduğu ekenomik,politik ve sosyal bunalımların derinleşmesiyle sıkı sıkıya bağlıdır. Tarihsel deneyimlerin gösterdiği gibi,emperyalizm her zaman politik,ekenomik ve sosyal güçlüklerle karşı karşıya gelince,çakış yolunu,militarizmi körüklemeye,harp hazırlığını artırma,kendi halklarını bir savaş pisikozu içinde yaşatmada görüyor. Brejnev yoldaşın önemle vurguladığı olgular,yani,emperyalizmin uluslararası durumu gerginleştirmek,"soğuk savaş" günlerine dönülmesini sağlamak için elden geleni yapması bu tanımlamanın somut kanıtlarıdır.

Soruna daha ayrıntılı bir açıklık getirmek için ABD' ekenomisinin

içinde bulunduğu durumu belirliyen bazı etkenler üzerinde duralım:
Birinci etken: ABD'nin kapitalist dünya içinde durumu: 2.dünya savaşın-
dan sonraki dönemin ilk 20 yılında, ABD'nin, kapitalist dünyada konumları
çok güçlüydü. Bu dönemde ABD, kapitalist dünya üretiminin yarısını ger-
çekleştiriyordu. Dolar emperyalist para sisteminin güçlü temelini
oluşturuyordu. ABD sahip olduğu büyük askersel gücüyle ortaklarına
kendi politikasını istediği gibi dayatabiliyordu. Ne varki, bu durum
önemli ölçüde değişmiştir. Bugün ABD'nin kapitalist dünya içinde üreti-
mi % 36'7'ye düşmüştür. Batı Avrupa kapitalist ülkelerinin payı ise
% 46'7'ye yükselmiştir. Bugün ABD kapitalist dünya ihracatının ancak
% 12'ni gerçekleştirebilmektedir. Batı Avrupa ülkelerinin, Japonya'nın
gerçekleştirdiği ihracat ise % 47'6'ya yükselmiştir. Batı Avrupa ve
Japonya bilimsel-teknik alanında da, ABD'yi birçok kollarıda geride
bırakmışlardır. Böylece kapitalist dünyada rekabet savaşımı daha da

sertleşmiştir. Bunun sonucu olarak da, ABD askersel bakımdan emperyalist dünyanın en güçlü devleti olarak kalmasına karşın, öteki emperyalist devletlere kendi politikasını eski yöntemlerle dayatma olanağını yitirmiştir. Özellikle 70 yıllarında yumuşama sürecinin uluslararası ilişkileri belirleyici yönde etkilemesi karşısında da, ABD'nin ortakla-
na
rı ister istemez belirli ölçüde ABD'nin bu dikta politikası karşı
tutum almak zorunda kalmışlardır.

İKİNCİ ETKEN: Kapitalist dünyada iş bölümü sistemindeki bunalım; Bu sisteme göre, ülkeler, hammadde üreten, ekonomik gelişme bakımından geri kalmış ve hammadde işliyen, ekonomik gelişme bakımından gelişmiş ülkeler olarak ayrılıyor. Bugün gelişmiş kapitalist ülkelerin hammadde gereksinimlerinin % 75'ni hala geliştirmekte olan ülkelerin sağlanmasına, emperyalist devletlerin, uluslararası tekellerin bu ülkeler üzerinde egemenliklerinin büyük ölçüde sürmesine karşın, bu sistem son yıllarda

büyük sarsıntılar geçiriyor. Herşeyden önce petrol üreten ülkeler, kendi ~~doğal~~ zenginliklerini ulusal çıkarları yararına değerlendirme yoluna gidiyorlar. Bugün kapitalist dünyada "enerji bunalımı" sözü gündemden inmiyorsa, bu, emperyalizmin enerji kaynaklarını eski sömürge sistemi dönemindeki yöntemlerle sağlayamadığını gösteriyor. Ne varki, ABD, en azılı emperyalist çevreler hala bir türlü nammadde gereksinimlerini eşit haklı ekonomik ilişkiler temelinde sağlama ilkesine yanaşmak istemiyorlar. Bunu, politik baskılarla, yeni saldırı ^{askersel müdahale için,} üsleriyle, "çevik ordular" oluşturmakla sağlamaya çalışıyorlar. ABD'nin son dönemde Orta Doğu'da ve Asyada askersel varlığını artırma, bazı "Sovyet tehlikesi" uydurmasıyla/bölge ülkelerini de bu politikaya çekme girişimleri bundan otürüdür. Kartırın "Orta Doğu'da ulusal çıkarlarımız var. Gerekirse bunları askersel saldırıyla savunacağız" sözlerinin anlamı, nem Orta Doğu ülkelerinin petrolünü kaba kuvvet

kullanarak sağlamalamak, nem de, askersel saldırı üsleriyle S.B.'ni kuş-
atmaktır.

Ekonomik bunalımın büyümesiyle
ÜÇÜNCÜ ETKEN: Dolar bunalımı: 1970 yıllarında dolar sürekli olarak
değer kaybetmeye başladı. Böylece ABD emperyalizmi, öteki ülkeleri
ekonomik egemenliğinde tutma yönünde güçlü bir silahını kaybetmiş.
Bugün birçok kapitalist ülke artık mali işlemlerini dolarla değil,
başka bir dövizle gerçekleştirme yoluna gidiyor.

SONUÇ OLARAK DÖRDÜNCÜ ETKEN: 1980 yılının başında ABD ekonomisi yeni
bir bunalımın eşğine girmiştir. 1979 yılında devlet dışı ekonomik gelişme bu-
nun somut örneğidir. 1979 yılında ABD 'de üretim % 2,2 oranında bir
düşüş göstermiştir. Uzunların hesaplarına göre, bu oran 1980 yılında
daha yüksek olacaktır.

Körüklenen azıllı anti-komünizmin, anti-Sovyetizmin kökenleri bu ekono-
mik bunalımdan, yıkımdan çıkış yolu arayan emperyalizmin militarizm,
harp hazırlığı, silahlanma, ekonomiyi daha da militarizleştirme politikasında
yatar.